

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. III. An quibus & pro quibus possit Misse sacrificium offerri?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ARTICULUS III.

A quibus & pro quibus possit Missæ sacrificium offerri:

Dico primò, in sacrificio Missæ multiplicem esse offerentem. Conclusio indiget solum explicatione.

Dicimus ergo, primum ac principalem offerentem in sacrificio Missæ, esse Christum Dominum, qui cum sit supremus Sacerdos, unâ cum Sacerdotibus hoc sacrificium offert, & ad actionem sacrificandi concurrit. Unde hoc sacrificium est infinitum, non solum ex parte rei oblate, sed etiam ex parte personæ offerentis, ut infra dicemus, subindeque quoad utrumque æquiparatur sacrificio crucis & cœnæ, ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 1. his verbis: *Vna eademque est hostia, idem nunc offerens, Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit, solâ offerendatione diversa.*

Secundi offerentes Missæ sacrificium, sunt Sacerdotes, qui illud in persona Christi, & nomine totius Ecclesiæ Deo offerunt. Diverso autem modo illud offerre dicuntur in persona Christi, & nomine totius Ecclesiæ; nam in persona Christi illud offerunt ut inferiores & ministri, nomine & jussu superioris: Nomine verò Ecclesiæ, ut superiores pro inferioribus; est enim Ecclesia prout à Sacerdotibus constituitur, populus fidelis, qui hoc sacrificium offert per Sacerdotem, ut per superiorem & suum advocatum apud Deum. Unde tertio laici omnes fideles possunt dici hoc sacrificium offerentes, ut docet Innocentius Tertius libro tertio de mysterijs Missæ capite quinto, ubi affirmat idem Sacerdotem sapius in canone Missæ dicere, *Offerimus*, quia non in sua tantum, sed in totius Ecclesiæ persona sacrificat, & omnes quodammodo cum illo offerunt. Idem docet Petrus Damianus Epist. 13. ad Leonem inclusum cap. 8. ubi exponens verba illa Canonis: *Pnde & memores nos servi tui*, subdit: *In his verbis patenter ostenditur, quod à cunctis fidelibus, non solum viris, sed & mulieribus, sacrificium illud laudis offertur, licet ab uno specialiter Sacerdote offerri videatur: Quia quia ille offerendo manibus tractat, hac multitudine fidelum intentia mentium devotione commendat. Quod illic quoque declaratur, ubi dicitur: Hanc igitur oblationem servitutis nostræ &c. Quibus verbis luce clarius constat, quia sacrificium, quod à Sacerdote sacris altari, bus superponitur, à cuncta Dei familia generaliter offertur.* Porro ex omnibus fidelibus, illi magis specialiter dicuntur offerentes, qui propter conjunctionem intentionum suarum cum intentione Sacerdotis, externum quoddam officium exhibent, inserviando, & necessaria ad sacrificium suppeditando, ut Diaconus, Subdiaconus, Acoliti &c. illique qui pecuniam Eleemosynam tribuunt, ut pro se vel suis Missa celebraretur.

Dico secundò, sacrificium Missæ offerri posse pro omnibus viventibus, etiam infidelibus; & pro mortuis fidelibus, penam peccatorum in purgatorio luentibus; non tamen pro damnatis, aut pro parvulis defunctis absque baptismo, bene tamen pro beatis.

Prima pars quoad fideles clara est, quoad infideles verò probatur, contra Sorum & Vazquem, ex Augustino Epist. 59. ad Paulinum, ubi de ora-

tionibus & postulationibus quæ in Missa fiunt, ait: *Ne quisquam existimet, non esse ista facienda pro his à quibus persecutionem patebatur Ecclesia, cum membra Christi ex omni essent hominum genere colligenda.* Item Prosper lib. 1. de vocat. gentium cap. 12. supplicat (inquit) ubique Ecclesia Deo, non solum pro Santis & in Christo jam regeneratis, sed etiam pro omnibus infidelibus, & inimicis crucis Christi, pro idolorum cultoribus, pro Iudeis &c. Paulo ante dixerat: *Quam legem supplicationis, ut omnium Sacerdotum, & omnium fidelium devotio tenet.* Idem multò ante docuerat Clemens Romanus lib. 8. Constit. cap. 12. ubi in Missa orare præcipit pro Rege, & pro omnibus qui in sublimitate sunt, proque ijs qui foris sunt, & errant.

Confirmatur: Sacrificium Missæ est applicatio crucis: Sed istud oblatum fuit pro omnibus, etiam pro infidelibus, 1. ad Timoth. 2. & 1. Joan. 2. Ergo & illud offerri potest pro omnibus viventibus, etiam infidelibus.

Confirmatur amplius: In lege antiqua fuerunt sacrificia pro infidelibus oblata 1. Eldræ 6. & 1. Machab. 12. Ergo & in lege novâ Missæ sacrificium pro infidelibus offerri potest. Consequenter patet: Nam legi novæ, utpote legi gratiæ, charitatis, & misericordiæ, id magis videtur conveniens.

Neque obstant verba illa Augustini lib. 1. de anima & ejus origine cap. 9. *Quis offerat sacrificium Christi, nisi pro iis qui sunt membra Christi?* Id enim (ut explicat S. Thomas) intelligi debet de membris actu vel potentiâ, cuiusmodi sunt omnes homines quandiu vivunt. Ibi enim loquitur Augustinus de parvulis qui moriuntur absque baptismo, quibus nullo modo potest prodelle sacrificium, cum nec sint, necesse possint membra Christi. Caput verò Nobis 2. & caput Sacris, de sententia excommunicationis, tantum prohibent, ne Sacerdos offerat & oret velut publica persona, nomine Christi, & totius Ecclesiæ, pro infidelibus, vel Apostatis, aut excommunicatis majori excommunicatione; non autem ne privatâ intentione, & oratione, pro ipsis oret inter sacrificandum, ut notant Sylvest. Sylvius, Suarez, & alij. Ex quo inferes, Missam posse multò magis offerri pro Cathecumenis: præsertim cum talis fuerit usus primitivæ Ecclesiæ, ut testantur Clemens lib. 8. Constit. cap. 4. 5. & 6. Chrysostomus in sua Liturgia, & Augustinus Epist. 107. ad Vitalem.

Secunda pars conclusionis, quæ asserit sacrificium Missæ, pro mortuis fidelibus posse offerri, patet ex perpetuo usu Ecclesiæ, quæ pro defunctis semper celebravit, ut constat ex Liturgiis Jacobi, Matthæi, & Marci, & testantur Clemens Romanus lib. 8. Constit. cap. 9. Tertullianus lib. de Corona militis cap. 3. Cyrillus Catech. 5. mystag. Cyprianus lib. 1. Epist. 9. Chrysostomus homil. 69. ad populum, ubi dicit ab Apostolis id sanctum fuisse. Augustinus lib. de cura pro mortuis cap. 1. & lib. 9. Confess. cap. 12. & 13. Ambrosius in Orationibus de obitu Theodosij, Valentini, & Satyri fratris, ubi se pro illarum animabus sacrificaturum promittit.

Ratio etiam suffragatur: Christus enim in sacrificio crucis, cuius Eucharisticum est applicatio, obtulit seipsum etiam pro defunctis, scilicet pro omnibus, qui à mundi principio ante illum piè defuncti erant. Item in lege Mosaica fuerunt sacrificia pro mortuis, ut patet 2. Machab. 12. ubi

dicatur, Judam sacrificium pro mortuis, offerendum curasse; ejusque factum Scriptura laudans, subdit: *Sancta ergo & salubris est cogitatio, pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur*: Ergo à fortiori in legem nova sacrificium pro defunctis offerri potest. Unde Tridentinum sessione 25. in Decreto de purgatorio ait, *Animas in purgatorio detentas, fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili Altaris sacrificio, juvari*. Item Chrysostomus homil. 3. in Epistolam ad Philipenses prope finem: *Non frustra (inquit) instituerunt Apostoli; ut cum tremenda mysteria celebrantur, fieret eorum commemoratio qui ex hac vita decesserunt*. Sciebant enim magnum inde lucrum, multamque utilitatem eis provenire. Cum enim ad sit populus universus, & collegium Sacerdotale manus attollat, & coram posita sit tremenda hostia, quo modo iram Dei non placabimus pro illis orantes.

75 Tertia pars quæ assertit illud non posse offerri pro damnatis, aut pro parvulis defunctis absque baptismo, non minus evidens est, cum damnati, utpote in termino existentes, nullius sint remissionis capaces, ut ostendimus in Tractatu de peccatis, illique nec actu nec potentia sint membra Christi. Unde cap. Pro absentibus 13. quæst. 2. prohibetur orare pro damnatis. Nec obstant aliqua exempla quæ afferri solent de anima Traiani, precibus S. Gregorij ab inferis liberata, & de aliis Gentilibus in vitam revocatis; ac tandem salvatis; nam hæc, vel apocrypha sunt, vel cum sint contra communem legem à Deo statutam, non sunt in exemplum adducenda.

76 Ultima denique pars quæ affirmat pro beatis Missæ sacrificium posse offerri, id est in eorum honorem, seu in gratiarum actionem pro gloria quæ donati sunt, & fruuntur in cælis, patet ex variis orationibus Ecclesiæ in Missa recitatis, ut ex oratione secreta Missæ de S. Bartholomæo, ubi sic dicitur: *Quasumus Domine, ut eius auxilio tuabeneicia capiamus, pro quo tibi laudis hostias immolamus*.

ARTICVLVS IV.

Utrum Missa sacrificium valorem habeat propitiatorium ad obtinendam remissionem peccatorum, & imperativum pro obtinendis à Deo beneficiis, & quomodo illos effectus causet.

77 Dico primò, sacrificium Missæ propitiatorium esse, & ad remissionem peccatorum mortalium & venialium, ac poenarum pro eis debitarum valere. Conclusio est certa de fide, ac definita in Tridentino sess. 22. cap. 2. ubi sic dicitur: *Docet Sancta Synodus sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut si cum vero corde & recta fide, cum metu & reverentia, contriti & poenitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno*. Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donum poenitentiae concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit. Et can. 3. *Si quis duxerit Missa sacrificium, tantum esse laudis & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in cruce peracti, non autem propitiatorium, anathema sit*.

78 Ratio etiam suffragatur: Nam ut dicitur ad Hebræos 5. Omnis Pontifex constituitur, ut offe-

rat sacrificia pro peccatis: Ergo cum Sacramentum novæ legis non nisi Missa sacrificium offeratur, illud tanquam propitiatorium pro peccatis obpulo; Sacerdos enim, ut ibidem ait Apostolus, debet quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis. Unde in Liturgia D. Jacobi Minoris dicitur, *Offerimus tibi nostrum sacrificium pro peccatis nostris & quædam*. Et Cyprianus serm. de Cæna Domini, sic charitatem esse holocaustum ad purgandas iniquitates. Et certè, si propter sacrificium tantum & arietum, junctum precibus Job, Deus peccata remisit Eliphæ Themanitæ, & eius locum, ut dicitur Job 42. quanto credibilis est, Deum sacrificium in quo unigeniti ac dilectissimi filii corpus ipsi immolatur, acceptate infallibiliter similem effectum; Unde Chrysostomus homil. 3. de incomparabili natura Dei, verius finem, ait quod *sicut homines ramos oleæ arboris gerentes, vere Reges consueverunt, eoque arborisque, quæ concordiam commemorant & humanitatem sic Augustinus (dum Missa sacrificium celebrant) propter oleaginis corpus Domini ipsum prædicant, reges pro genere humano, quasi dicant: Pro his Domini regamus, quos in adeo dilexisti, ut propter saltem mortem obires, animam in cruce efflatis; Pro his supplicamus, pro quibus ipse tantum largum est, neminem pro his oramus, pro quibus corpus hoc committimus*. Tandem sic concludit: *Huiusque maxime animæ adversus, fratres charissimos, omnes temporales Ecclesiam properemus, ut Dominum ad misericordiam invitemus, & tempestivè ad penitentiam comparemus*.

Nec solum pro mortalium, sed etiam pro venialium remissione valet Missa sacrificium: Im quia huic mirabili sacrificio concedendum est, ut omne quod sacramentalibus tribuitur sacramentalia vero habent vim remittendi culpas veniales, ut dicimus in Tractatu de poenitentia. Tum etiam quia cum in lege Moisaica essent quædam beneficia quæ exiabant infallibiliter ab immunditiis legalibus, videtur lex gratia habere de dote, quod sacrificium quod expiet à culpis levibus & venialibus quæ quotidie committimus. Unde Can. *Utrum de consecrat. dist. 2. Missa sacrificium quotidie iterari dicitur: Quia quoties peccamus, peccatis sine quibus mortalis infirmitas videri non potest, qualia sunt venialia*.

Dico secundò, Missæ sacrificium causare remissionem peccatorum mortalium ex opere operato, non quidem immediatè & directè, sicut sacramenta causant gratiam, sed indirectè tantum & mediatè, impetrando scilicet à Deo auxilium, quo homo excitetur ad contritionem, & remissionem cum sacramento, quorum vi immediatè remissio peccatorum obtineatur.

79 Prima pars probatur contra S. atem, Serram, & alios, qui negant Missæ sacrificium causare remissionem peccatorum ex opere operato. Ille effectus causatur ex opere operato ab isto sacrificio, quæ causatur ex sola dignitate Sacerdotis, ut ejus pro quo offertur: Sed remissio peccatorum mortalium hoc modo causatur à sacrificio Missæ. Ergo tale sacrificium etiam causat ex opere operato. Major patet, in hoc enim distinguitur effectus, ex opere operato, ab effectu ex opere operantis, quod ille datur intuitu meritorum Christi, & ex institutione ipsius, quia merita sua talia vel illa operantur.